

Pharmacon Exameneisen Assistent- drogist voor Apothekersassistent - 2020

Wet – en regelgeving (Basiskennis)

De kandidaat kan:

Eindterm 1

- De wettelijke adviesplicht voor UAD-geneesmiddelen omschrijven
- De wettelijke adviesfunctie van de (assistent -) drogist omschrijven
- De inhoud van de wettelijke bepalingen uit de Geneesmiddelenwet (art 1, lid t en art 62) omschrijven
- Omschrijven welke wettelijke regels gelden bij het ter handstellen van UAD-geneesmiddelen
- Benoemen welke wettelijke regels gelden voor UAD-geneesmiddelen die behoren tot de homeopathica of fytotherapeutica

Eindterm 2

- Uitleggen wat de termen UR, UA, UAD en AV betekenen
- Uitleggen wanneer een product een geneesmiddel is
  - o Benoemen wat verschillen en overeenkomsten zijn tussen fytotherapie, homeopathie en reguliere geneeskunde
- Uitleggen wat zelfzorg inhoudt
- Uitleggen wat het doel van zelfzorgvoorlichting is
- Uitleggen welke rol UAD-geneesmiddelen binnen de zelfzorg spelen

Eindterm 5

- Omschrijven wat de kenmerken van voorlichting zijn
- Omschrijven wat de kenmerken van advies zijn
- Omschrijven wat de kenmerken van reclame zijn
- Benoemen wat de verschillen zijn tussen voorlichting, advies en reclame

Zelfzorgvoorlichting en communicatie

Eindterm 17

- Uitleggen wat de functie en het belang van de kassacheck is
- Aantonen in welke situatie een klant behoefte heeft aan advies

Eindterm 18

- Beredeneren in welke situaties de klant moet worden ingelicht over de risico's en gevolgen van gebruik van UAD-geneesmiddelen en veel verkochte zelfzorgmiddelen (bijlage 4 en 5)
- Benoem de belangrijkste zelfzorggeneesmiddelen en werkzame stoffen met een groot risico op verkeerd gebruik of ernstige bijwerkingen of niet geschikt voor bepaalde groepen gebruikers en de bijbehorende verplichte ongevraagde risicowaarschuwing (bijlage 4 en bijlage 5)

Adviseren en informeren over UAD-geneesmiddelen per indicatiegebied

Huidindicaties:

- *Acné*
- *Huiduitslag*
- *Smetplekken*
- *Eczeem*

Eindterm 7

- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een specifiek UAD-geneesmiddel
- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een product met een specifieke werkzame stof

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 9

- De meest belangrijke indicaties benoemen waarvoor UAD-geneesmiddelen worden verkocht (zie bijlage 1)

Eindterm 10 a

- De meest voorkomende klantvragen en gezondheidsklachten benoemen
  - o Benoemen wat de belangrijkste oorzaken en symptomen daarvan zijn

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10 d

- Benoemen wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Toelichten wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 10 e

- Benoemen wat de eerste en tweede keus UAD-geneesmiddelen zijn

Eindterm 13

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes)

en een hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Eindterm 14 a

- Beschrijven wat de relevante contra-indicaties zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 b

- Benoemen wat de relevante bijwerkingen zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (zeer vaak (1:100) en vaak (1:1000)) (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 c

- Aantonen wat de aanwijzingen voor onjuist gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 d

- Uitleggen wat de risico's zijn van combinatiegebruik van UAD-geneesmiddelen met andere zelfzorggeneesmiddelen, de meest gebruikte receptgeneesmiddelen of gezondheidsproducten

Adviseren en informeren over UAD-geneesmiddelen per indicatiegebied

Overige indicaties:

- *Overgangsklachten*
- *Urinewegproblemen*
- *Psychische klachten*
- *Tanden en mond*

Eindterm 7

- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een specifiek UAD-geneesmiddel
- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een product met een specifieke werkzame stof

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 9

- De meest belangrijke indicaties benoemen waarvoor UAD-geneesmiddelen worden verkocht (zie bijlage 1)

Eindterm 10 a

- De meest voorkomende klantvragen en gezondheidsklachten benoemen
  - o Benoemen wat de belangrijkste oorzaken en symptomen daarvan zijn

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10 d

- Benoemen wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Toelichten wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
  - o Uitleggen wat de belangrijkste aspecten van de noodanticonceptiepil zijn

Eindterm 10 e

- Benoemen wat de eerste en tweede keus UAD-geneesmiddelen zijn

Eindterm 13

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes en een hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Eindterm 14 a

- Beschrijven wat de relevante contra-indicaties zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 b

- Benoemen wat de relevante bijwerkingen zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (zeer vaak (1:100) en vaak (1:1000)) (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 c

- Aantonen wat de aanwijzingen voor onjuist gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 d

- Uitleggen wat de risico's zijn van combinatiegebruik met andere UAD-geneesmiddelen of gezondheidsproducten

Eindterm 15

- Benoemen in welke situatie een klant wordt geadviseerd naar de huisarts te gaan

Eindterm 19

- Toelichten in welke situaties de klant risico loopt op gezondheidsschade

Homeopathie en fytotherapie

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10c

- De essentie van de homeopathie samenvatten
- De basisprincipes van de homeopathie toelichten
  - o Op hoofdlijnen uitleggen hoe homeopathica werken
  - o Toelichten aan welke eisen de toediening moet voldoen
  - o Uitleggen wat een homeopathisch simplex is
  - o Uitleggen wat een homeopathisch complex is
- Toelichten welke specifieke risico's kunnen gelden voor homeopathica
- Toelichten welke groep aandoeningen met name geschikt is voor homeopathische behandeling
- Verklaren welke UAD-geneesmiddelen behoren tot de RVH-homeopathische of RVH-fytotherapeutische geneesmiddelen (zie bijlage 1)

Eindterm 10 d

- Benoemen wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Toelichten wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 13

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes en een hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Bijlage 1

Producten – 2020

Schimmelinfectie

- Canesten Skin
- Daktarin
- Daktarin Nagellak
- Lamisil
- Lamisil Once

Huidklachten

- Daro Trekzalf
- Daro Zinkzalf

(jeuk en pijn bij) Insectenbeten en –steken

- Nestosyl

Jet-lag

- Davitamon melatonine
- Melatonine Pharma Nord
- Melatonine Tiofarma

Nervositeit

- Valdispert 45 mg
- Valdispert 450 mg

Mondklachten

- Corsodyl mondspoeling
- Corsodyl tandgel
- Pyralvex

Urinewegproblemen

- Granufink Femina
- Granufink Prosta
- Granufink Prosta Forte
- Roter Cystiflora (voorheen Roter Uva-Ursi)
- A.Vogel ProstaforceMed

Homeopathie

- A. Vogel Arnica D6
- A. Vogel Belladonna D4
- A. Vogel Cinuforce
- A. Vogel Famosan
- A. Vogel Hyperisan
- A. Vogel Nux vomica D4
- A. Vogel Pollinosan
- A. Vogel Thuja D6
- HEEL Traumeel S
- Oscillococcinum
- Homeovox
- Coryzalia
- Cocculine
- Sédatif PC
- VSM Arnica Montana D6
- VSM Nisyleen
- VSM Okugest
- VSM Tonsiotreen
- VSM Tussistin
- VSM Kind Chamodent
- VSM Kind Cinababy
- VSM Kind Kindival
- VSM Kind Nisykind tabletten
- VSM Kind Tussikind siroop

Fytotherapie

- A. Vogel Aesculaforce
- A. Vogel Dormeasan
- A. Vogel Drosera complex
- A. Vogel Thuja ø
- A. Vogel Valeriaan ø = D1
- A.Vogel crème Bioforce

Bijlage 2

Werkzame stoffen – 2020

Acne

- Benzoylperoxide
- Miconazolnitraat

Schimmelinfectie

- Clotrimazol
- Miconazolnitraat
- Terbinafinehydrochloride

(jeuk en pijn bij) insectenbeten en –steken

- Pramocaïne
- Tripelennaminehydrochloride
- Zinkoxide

Huidklachten

- Sulfobituminose-ammonium
- Zinkoxide

Jet-lag

- Melatonine

Nervositeit

- Valeriana extractum

Mondklachten

- Chloorhexidinedigluconaat
- Rhei extractum
- Salicylzuur

Urinewegproblemen

- Arctostaphylos uvaursi folium
(berendruifblad)
- Pompoenpitextract
- Pompoenpitolie
- Sabal serrulata-extract

Homeopathie

- Aesculus hippocastanum
- Abrus precatorius
- Aconitum napellus
- Alchemilla vulgaris
- Allium cepa
- Alumina
- Ammi visnaga
- Antimonium sulfuratum auratum
- Arnica montana
- Argentum nitricum
- Arsenicum album
- Arum triphyllum
- Avena sativa
- Belladonna
- Bryonia alba
- Bryonia cretica
- Bryonia dioica
- Calendula officinalis
- Carbo vegetabilis
- Cardiospermum halicacabum
- Chamomilla
- Chelidonium majus
- Cimicifuga racemose
- Cinnabaris
- Cocculus indicus
- Colocynthis
- Drosera rotundifolia
- Echinacea angustifolia
- Eucalyptus globulus
- Eupatorium perfoliatum
- Ferrum phosphoricum
- Guajacum officinale
- Gelsemium sempervirens
- Hepar sulfur
- Hypericum perforatum
- Ignatia amara
- Ipecacuanha
- Kalium bichromicum
- Lachesis mutus

- Luffa operculata
- Melissa officinalis
- Mercurius iodatus ruber
- Mercurius solubilis
- Nux vomica
- Okoubaka aubrevillei
- Panax ginseng
- Passiflora incarnate
- Petroleum
- Phosphorus
- Populus candicans
- Pulsatilla pratensis
- Sabadilla
- Sepia officinalis
- Silicea
- Spongia tosta
- Symphytum officinalis
- Tabacum
- Thuja occidentalis
- Valeriana officinalis
- Viburnum opulus

Fytotherapie

- Aesculi hippocastani extractum
- Arnica montana
- Avena sativa
- Calendula officinalis
- Drosera rotundifolia
- Echinacea purpurea
- Hamamelidis extract
- Hyperici floris
- Ipecacuanha
- Melissa officinalis
- Passiflora incarnata
- Thuja occidentale
- Thymus vulgaris
- Valeriana officinalis

Bijlage 3

Terminologie – 2020

Begrippen homeopathie en fytotherapie

Acute middelen

Allopathisch geneesmiddel

Anamnese

Beginverergering

Centesimaal

Chronische middelen

Constitutiemiddel

Decimaal

Dynamiseren

Klassieke homeopathie

Klinische homeopathie

Modaliteit

Potentiëren

Remmende factoren

Ziektebeeld

Bijlage 4: Meest risicovolle geneesmiddelen(groepen) met bijbehorende risicowaarschuwingen en adviezen:

Geneesmiddelengroep	Mondelinge risicowaarschuwing als (onderdeel van de) kassacheck	Advies door de (assistent)drogist
Middelen tegen verstopte neus - xylometazoline - oxymetazoline - tramazoline	Het is niet verstandig dit geneesmiddel langer dan 7 dagen te gebruiken, want dan beschadigt het slijmvlies. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.	Deze geneesmiddelen maximaal 7 dagen achter elkaar gebruiken, daarna 1 maand niet.
Hoestprikkeldepende middelen - noscapine - codeïne	Dit geneesmiddel kan de reactiesnelheid verminderen, en daarom gevaarlijk zijn bij autorijden en bij gebruik van machines. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.	Codeïne en noscapine werken alleen tegen droge kriebel- of prikkelhoest. Codeïne en noscapine niet bij een slijmhoest gebruiken. Beide middelen onderdrukken de hoestprikkel, terwijl die prikkel bij een slijmhoest juist nodig is om het slijm op te hoesten. Noscapine kan de bloedstolling ontregelen.
Miconazol - Daktarin, - AcneCare - Miconazol	Dit geneesmiddel kunt u niet samen met bloedverduunners gebruiken. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.	Miconazol kan de bloedstolling ontregelen.
NSAID's (oraal gebruik) - acetylsalicylzuur - carbasalaat - diclofenac - ibuprofen - ketoprofen - naproxen - flurbiprofen - combinatiemiddelen paracetamol <u>met</u> acetylsalicylzuur en/of propyfenazon	Dit geneesmiddel kan maagklachten veroorzaken, vooral bij lang gebruik. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.	Risico hangt onder andere af van leeftijd klant, overige medicatie die klant gebruikt, andere ziektes die de klant heeft en of de klant gevoelig is voor NSAID's. Er zijn alternatieven: In veel gevallen is paracetamol een goed alternatief.
Middelen tegen diarree - loperamide	Er is risico op uitdroging. Het is belangrijk om 2 liter water per dag te drinken. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.	U loopt het risico op uitdroging, doordat het vocht met de diarree uit het lichaam verdwijnt. ORS bevat zouten en suikers die uw lichaam nodig heeft bij diarree.
Laxeermiddelen - bisacodyl - senna - natriumpicosulfaat	Gebruik dit geneesmiddel niet langer dan 3 dagen, want dat geeft risico op luie darmen en uitdroging. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.	Deze geneesmiddelen innemen met veel vocht. Gebruik laxeermiddelen niet langer dan 3 dagen achter elkaar. Werkt het niet voldoende binnen 3 dagen? Raadpleeg dan

		uw arts.
Sint-Janskruid (Hypericum perforatum)	Gebruik van dit middel kan niet altijd samen met andere geneesmiddelen of met de anticonceptiepil. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.	Kruiden, zoals Sint-janskruid, worden vaak ten onrechte als onschuldig beschouwd. Het is belangrijk te weten bij welke geneesmiddelen u Sint-janskruid niet moet gebruiken. Ook niet bij de anticonceptiepil, dat is namelijk een geneesmiddel.
Paracetamol - paracetamol - paracetamol combinatiepreparaten <u>zonder</u> NSAID	Het is belangrijk om niet te veel te gebruiken, want dan kan dit geneesmiddel lever- en nierklachten geven. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.	Neem bij chronisch gebruik (langer dan 1 maand) maximaal 5 tabletten per dag, bij incidenteel gebruik maximaal 6 tabletten per dag. Bij gebruik van pijnstillers gedurende meer dan 15 dagen per maand kan pijnstillerafhankelijke hoofdpijn ontstaan.
Middelen bij maagklachten - esomeprazol - omeprazol - pantoprazol	Dit geneesmiddel geeft risico op bijwerkingen bij lang gebruik. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.	Omeprazol en pantoprazol kunnen bij langdurig gebruik bijwerkingen geven, zoals botontkalking, darminfecties en nierfalen. Gebruik indien mogelijk liever lichtere middelen, of overleg met een arts. Deze middelen kunnen de bloedstolling ontregelen.
Morning-afterpil met levonorgestrel	I.v.m. privacy-redenen wordt bij dit middel geen mondelinge risicowaarschuwing gegeven.	De maximale termijn waarbinnen u - na onbeschermd geslachtsgemeenschap - deze pil moet innemen bedraagt maximaal drie dagen (72 uur). Verwijs de klant naar de huisarts indien deze termijn is overschreden. Gebruikt u geneesmiddelen tegen epilepsie, tuberculose of HIV, of kruidenmiddelen

		<p>met Sint-janskruid? Neem dan het dubbele aantal tabletten en overleg zo spoedig mogelijk na inname van de morning-afterpil met uw arts.</p> <p>Als u een andere behandeling wilt, laat dan binnen 5 dagen een koperspiraaltje ('morning-afterspiraaltje') plaatsen door een arts.</p>
Morning-afterpil met ulipristal	I.v.m. privacy-redenen wordt bij dit middel geen mondelinge risicowaarschuwing gegeven.	<p>De maximale termijn waarbinnen u - na onbeschermede geslachtsgemeenschap - deze pil moet innemen bedraagt maximaal vijf dagen (120 uur). Verwijs de klant naar de huisarts indien deze termijn is overschreden.</p> <p>Gebruikt u geneesmiddelen tegen maagklachten, gebruik dan een andere morning-afterpil of zorg dat u de morning-afterpil en de maagtabletten niet gelijktijdig inneemt: neem ulipristal in ten minste 12 uur NA een maagtablet zoals ranitidine. Neem ulipristal in ten minste 24 uur NA een maagtablet zoals pantoprazol of omeprazol. Neem ulipristal in ten minste 2 uur VOOR of 4 uur NA een maagtablet zoals Antagel, Gaviscon en Rennie. Overleg bij twijfel met een arts of apotheker.</p> <p>Gebruikt u geneesmiddelen tegen epilepsie, tuberculose of HIV, of kruidenmiddelen met Sint-janskruid? Gebruik dan een andere morning-afterpil.</p>

Bijlage 5: Bijlage veel verkochte zelfzorgmiddelen met specifieke kenmerken en/of een risicowaarschuwing die de Assistent-drogist en Drogist moet kunnen herkennen en kunnen toepassen:

Middel	Werkzame stof	Indicatie	Risicowaarschuwingen die de Assistent-Drogist en Drogist moet kunnen herkennen en kunnen toepassen:
Azaron	tripelenaminehydrochloride	Insektenbeten of -steken	Risicowaarschuwing: Raadpleeg eerst de huisarts bij gebruik voor kinderen onder de 2 jaar